

03980200457736
RPW/9512/2021 P
2021-04-30

Warszawa, elektroniczny znaczek czasu

Rodziny i Polityki Społecznej

DUS-II.058.56.2021.MBu

Pan

Tomasz Grodzki

Marszałek Senatu RP

w odpowiedzi na oświadczenie senatorskie, znak: BPS/043-22-945-MRPS/21, pana senatora Jana Filipa Libickiego, złożone podczas 22. posiedzenia Senatu RP w dniu 25 marca 2021 r., w sprawie kobiet urodzonych w roku 1953, których dotyczyło orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2019 r., sygn. P 20/16, uprzejmie przedstawiam, co następuje.

W dniu 10 lipca 2020 r. weszła w życie ustawa z dnia 19 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. poz. 1222). Przedmiotową ustawą Sejm RP zrealizował wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 marca 2019 r., sygn. akt P 20/16, nakazujący ustawodawcy wprowadzenie odpowiednich regulacji mających na celu sanację konstytucyjności sytuacji prawnych, w których zastosowanie art. 25 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 291, z późn. zm.) wywołało skutki zakwestionowane przez Trybunał.

Regulacje prawne zawarte w ustawie z dnia 19 czerwca br. mają zatem na celu umożliwienie przeliczenia emerytur powszechnych bez zastosowania, zawartego w art. 25 ust. 1b, mechanizmu pomniejszania podstawy ich obliczenia o sumę kwot pobranych emerytur wcześniejszych, ubezpieczonym z rocznika 1953, pobierającym emeryturę wcześniejszą na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1 stycznia 2013 r.

Uprzejmie informuję, że osoby uprawnione, które występowały po raz pierwszy o przyznanie emerytury powszechnej, mogły w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy złożyć do organu rentowego wnioski o jej przeliczenie. Natomiast te osoby uprawnione, które przed wydaniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego składały do ZUS wnioski o ustalenie prawa do emerytury powszechnej, a następnie skutecznie go nie wycofały,

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

niepodlega

skorzystają z przeliczenia emerytury powszechnej z urzędu przez organ rentowy po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie przepisów ustawy.

Podkreślenia wymaga, że w przypadku obu wymienionych wyżej grup, przeliczenie jest dokonywane bez zastosowania mechanizmu pomniejszania podstawy obliczenia emerytury powszechnej o sumę kwot pobranych emerytur wcześniejszych, według parametrów z dnia złożenia wniosku – zgodnie z generalną zasadą prawa emerytalno-rentowego, tj. zasadą wnioskowości wyrażoną w art. 116 ust. 1 ustawy emerytalnej.

Należy zauważyć, że część ubezpieczonych z rocznika 1953 występowała z wnioskami o emeryturę powszechną w momencie osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego (w odniesieniu do znacznej grupy kobiet były to lata 2013 – 2014). Zatem do ustalenia podstawy emerytury, zgodnie z obowiązującymi przepisami, przyjęte zostają parametry (kapitał początkowy, kwota składek na ubezpieczenie, średnie dalsze trwanie życia) obowiązujące w chwili składania wniosku.

Natomiast w przypadku tych ubezpieczonych, którzy wystąpili o emeryturę powszechną po raz pierwszy po wejściu w życie przepisów wprowadzonych przywołaną nowelizacją, parametry do ustalenia podstawy wymiaru emerytury są przyjmowane również na dzień złożenia wniosku, lecz jest to już dzień przypadający w okresie między 10 lipca 2020 r. a 10 stycznia 2021 r.

Zróżnicowanie to wynika jedynie z terminu, w którym osoba zainteresowana wystąpiła z wnioskiem po raz pierwszy, jednakże same zasady ustalenia podstawy obliczenia emerytury są jednolite na gruncie prawnym.

Należy zauważyć, że ubezpieczonym, którzy po dokonaniu ponownego przeliczenia emerytury powszechnej otrzymają świadczenie wyższe od pobieranej dotychczas emerytury wcześniejszej bądź emerytury powszechnej (wyliczonej - tytułem przykładu - w latach 2013-2014, wypłacanej lub zawieszanej ze względu na fakt, iż pobierana emerytura wcześniejsza była świadczeniem korzystniejszym) – organ rentowy wypłaca stosowne wyrównanie. Kwotę wyrównania, zgodnie z przepisami ustawy, stanowi różnica między sumą kwot emerytur, jakie przysługiwałyby w okresie od zawieszenia emerytury lub od dnia podjęcia jej wypłaty (w każdym przypadku z uwzględnieniem ich waloryzacji) do dnia wydania decyzji o ponownym przeliczeniu a sumą kwot wypłaconych w tym okresie.

W związku z powyższym, uprzejmie informuję, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalając wysokość emerytury powszechnej ubezpieczonym z rocznika 1953, pobierającym emeryturę wcześniejszą na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1 stycznia 2013 r., nie stosuje, zawartego w art. 25 ust. 1b, mechanizmu pomniejszania podstawy ich obliczenia o sumę kwot pobranych emerytur wcześniejszych. Tak wyliczona emerytura jest zawsze

Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej

ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa
e-mail: info@mriips.gov.pl, tel. 222-500-102

niepodległa

wyższa od emerytury powszechnej, której ustalenie uwzględniałoby kwotę pobranych już emerytur wcześniejszych. Nie oznacza to jednak, że w każdym przypadku tak ustalona emerytura powszechna jest wyższa od pobieranej już emerytury wcześniejszej. W takiej sytuacji Zakład Ubezpieczeń Społecznych w decyzji o ponownym ustaleniu wysokości emerytury zamieszcza informację: *Emerytura ustalona w niniejszej decyzji nadal jest świadczeniem mniej korzystnym od dotychczas pobieranej wcześniejszej emerytury przyznanej decyzją z dnia DD-MM-RRRR, wobec czego Zakład będzie kontynuował wypłatę tej emerytury.*

Przyczyny, dla których emerytura powszechna pomimo, że przy jej ustalaniu nie zastosowano, zawartego w art. 25 ust. 1b, mechanizmu pomniejszania podstawy jej obliczenia o sumę kwot pobranych emerytur wcześniejszych, może być niższa od emerytury wcześniejszej, wynikają ze sposobu ustalania tych świadczeń. Emerytury wcześniejsze były ustalone na zasadach wynikających ze starego systemu emerytalnego, uwzględniającego m.in. część socjalną w świadczeniu emerytalnym, ustalenie podstawy wymiaru emerytury jedynie z wybranych lat oraz okresy nieskładkowe, które miały wpływ na wysokość ustalonego świadczenia. Emerytury powszechne są ustalone w oparciu o formułę wynikającą z nowego systemu emerytalnego, co oznacza ścisły ich związek z kwotą składek na ubezpieczenie emerytalne w okresie całej aktywności zawodowej (z uwzględnieniem kapitału początkowego). Oznacza to, że w zależności od przyjętej formuły emerytalnej wysokość świadczenia może być różna. Nowy system emerytalny premiuje osoby o dłuższym stażu ubezpieczeniowym, a tym samym świadczenia osób, które wcześniej zakończyły aktywność zawodową, mogą być niższe.

Z uwagi na powyższe wyjaśnienia uprzejmie informuję, że nie są prowadzone w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej prace nad zmianą przepisów w przedstawionej sprawie.

Mam nadzieję, że powyższe wyjaśnienia wyczerpują zagadnienia pozostające w zakresie zainteresowania pana senatora Jana Filipa Libickiego.

Z poważaniem
Stanisław Kuciel